

شەش بناخە دەمى بەرتەنگىيى دا

(پەيغەمبەر دۆر كورونايى)

شىخ دكتور صالح بن عبدالله بن حمد العصيمى

وەرگىران: سىپەل قاسم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وصلى الله على رسول الله وعلى اله وصحبه.

اللهم لا علم لنا إلا ما علمتنا إنك أنت العليم الحكيم،  
اللهم علمنا ما ينفعنا، و أنفعنا بما علمتنا، و زدنا علماً  
نافعاً.

وما توفيقى الا بالله عليه توكلت واليه انيب.

ئەف شەش بناخە ھاتینە گوتن ژ لایئ شیخ بەرئز  
(دکتور صالح العصیمی) ل دۆر فی بارودوخ نوکە  
جیھان ب گشتی و موسلمان ب تایبەتی کەفتینە تیدا  
ژبەر ھندی مە ب فەر دیت کو وەرگیرین بو زمانی  
کوردی بو پتر مفای ودا کو کەسئ موسلمان ب ریکین  
دروست خو ب پارێزیت.

بسم الله الرحمن الرحيم

ان الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله  
من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا  
مضل له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا اله الا  
الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمدا عبده ورسوله.

گهلی خودان باوهران هندی ههوجه ییا به نییه بو خودی  
یا پیئقی و فهره، خودی تعالی دیئیت: (يَا أَيُّهَا النَّاسُ  
أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ) الفاطر: ۱۵  
ئانکو: (ئهی گهلی مروقان هوین دهه می تشتان دا د  
ههوجهی خودی نه، دهه می ب تنی ژی هوین ژ وی د بی  
منه ت نابن، وئه و ژ مروقان و ژ هه می تشتان یی بی  
منه ته، د ذات وناق و سالوخته تی خودا یی هیژای  
مه دحانه)

وئەف ھەوجەییە دوویات دبیت د وەختی بەرتەنگیی دا  
ل دەف خەلکی ب گشتی، ھندی خەلکە ئەگەر  
نەخووشی و بەرتەنگی گەهشتی ھنگی دی ھاوار کەتە  
خودی ھاوارەکا مەزن.

وئەف بەرتەنگییە د شەریعەتی دا د شەش بناخەیین  
مەزن دا دیار دبیت:

بناخەیی ئیکی: ئیماننا ب قەدەرا خودی.

خودی تعالی دیژیت: (وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا)

الفرقان: ۲

ئانکو: (وئەو ی ھەر تشتەکی ھەی ئافراندی، وب  
ئافراندنەکا بابەتی ھەر یەکی بیت وی ل دویف حکمەتا  
خو وبی کیماسی ئەو ئافراند)

وخودی دیژیت: (إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ) القمر: ۴۹

ئانکو: (ھندی ئەمین ھەر تشتەکی ھەی مە ب پیقانەکی

ئافراندييه، وئەم پى د زانايىنه)

قۇجىا پىتقىيە ل سەر بەندەيى كوى باوەرى ب قەدەرا  
خودى ھەبىت و سەبرى ب كىشىت.

پىغەمبەرى خودى -سلاڤ لى بن- دىڤىت: (ئەزى  
سەير و عەجىبگرتى مە ژ كارى باوەردارى ھەكە كەيف  
خوشى گەھشتى و شوكر كر بو وى خىرە ۋەھەكە  
نەخوشى گەھشتى وسەبر كىشا بو وى خىرە) آخرجه مسلم  
(۲۹۹۹)

قۇجىا دقۇت مروف دلى خو ئاڤا بكت ب ئىمانا ب  
قەدەرا خودى، و كو فەرمان فەرمانا ويىە و حوكم  
حوكمى ويىە، و يا خودى قىيى دى چىبىت و يا  
نەقىيى ناچىبىت.

\_\_بناخى دووى: کو مروف ب دروستى و ته مامى خو  
بهيليته ب هيقييا خودى قه (ته وه ککولا ب خودى).  
خودى تعالى ديژيت: (وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ  
حَسْبُهُ) الطلاق: ۳

ئانکو: (وهه چيى خو بهيلته ب هيقييا خودى قه نه و  
تيرا وى هه يه کو خه مين وى نه هيليت)  
وخودى ديژيت: (قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ  
مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ) التوبة: ۵۱

ئانکو: (تو نهى موحه ممه د\_ بيژه: تشته ک ب سه ري  
مه ناهيت نه و نه بيت يا خودى بو مه حه زکرى و د  
له وحي پاراستى دا نقيسى، وخودان باوهر بلا خو بهيلنه  
ب هيقييا خودى ب تنى قه)

قيجا دقيت مروف خو بهيلته ب هيقييا خودى قه و  
کاروبارين خو بهيلته ب هيقيى قه و هاوار بکته ته وى، و  
يى بى هيژ نه بيت کو خوراده ستى هه مى هزره ک و  
پيشبينيه کا خراب بکته ت، پيغه مبه ري خودى -سلاف  
لى بن - ديژيت: (خودان باوهرى بهيژ باشر وخوشتقيتره

ل دهف خودی ژ خودان باوهری لاواز، وخیړ یا  
دهه ردووکان دا) اخرجه مسلم (۲۶۶۴)

\_\_بناخه یی سی: زقرین بهر ب خودی فه و تهوبه کرن.  
خودی تعالی دبیژیت: (ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا  
كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ  
يَرْجِعُونَ) الروم: ۴۱

ټانکو: (خرابی د هښکاتی ودهریایي دا په یدا بوو، وهکی  
هښکاتی وکیم باران ونه خوشیيان، ژبه ر وان گونه هیڼ  
مروښ دکهن، دا نه و ب هندهک کریارین وان د دونیایی  
دا کرین وان جزا بدهت، دا به لکی نه ول خودی بزقرن  
وتوبه بکهن ول گونه هیڼ خو لیږه بین، فیجا حالی وان  
چاک بیت وکاری وان باش بیت)

ټانکو خرابی د کاروبارین چی کریان دا په یدا بوو د  
هښکاتی و دهریایي دا، د خارن و فه خارن و ساخله می و  
هیژ وان دا و ده می کار وبارین وان دا.



و په یدابوونا څی چه ندی: ژبه ر گونه هیڼ مروځ دکهن،  
څیجا خودی هنده ک سزایان دده ته به روان دا به لکه  
نهل خو بزقرن.

ابن عه باس - خودی ژی رازی بیت - د گوت (یا کو ابن  
المنذر روایه ت کری): (دا به لکه نه و ته و به بکه ن) (الدر  
المنثور فی التفسیر بالمأثور) (۶/۴۹۷)

ودیسان گوتیه: (لعلهم یرجعون) ئانکو: (ژ گونه هان)  
(ژنده ری به ری څی)

ئانکو دا به لکه ژ گونه هان بزقرن.

څیجا دڅیت مروځ پیکولا بکه ت و خوب وهستینیت بو  
زقرینا به رب خودی څه و ته و به بکه ت، و دڅیت بزانیات  
کو خودی موله ت یا دای د پاشقه برنا مرنا وی دا ژ بو  
هندي دا نهل خودای خوب زقریت، و هنده ک ژ هیزا  
خو بو وان پیش چاف کر دا کو مروځ هزارا خوب بکه ت  
و ب زقریته خودی.

خودی دبیژیت: (وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُم  
بِالْبَاسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ \* فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ  
بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ  
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ \* فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِم  
أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُم بَغْتَةً  
فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ) الأنعام: ٤٢-٤٤

ئانکو: (و ب راستی مه بو ملله تیڤ بهری تهژی هندهک  
پیغه مبه رهنارتبوون، ئینا وان ئه و درهوین ده ریخستن،  
قیجا مه د مالی وان دا یه و ب فه قیریئی وته نگافی  
خه رباندن، و دله شین وان دا ب نه خوشیی و نساخیی  
ب وی هیقیی کو ئه و خو بو خودای خو بشکین (٤٢)  
قیجا ما چ بوو ده می نه خوشیا مه گه هشتیه فان  
ملله تیڤ دره و پیکه ر ئه گه ر وان خو بو مه شکاندبا، به لی  
دلین وان رهق بوون، وشه یتانی ئه و گونه هیڤ وان کرین  
ل بهر وان شرینکرن (٤٣) قیجا ده می وان پشت دایه  
پیگریا ب فه رمانین خودی، مه ده رگه هیڤ هه ر رزقه کی  
هه ی ل سه ر وان فه کرن دا پتر وان دسه ردا ببه ین،

ههتا دهمن ئه وهیرووین، ووان کهیف ب وی قهنجیی  
هاتی یا مه دایی مه ژ نشکه کی قه ئه و ب عه زایی گرتن،  
ئیدی ئه و ژ هه ر خیره کی بی هیقی بوون)

فیجا ئه گه ر خودی بو چیکریان هنده ک ژ هیزا خو  
پیش چاف کریا کو دقیت عه بد پی ل خو بزقرن،  
پیتقییه ل سه ر وان ئه و ته و به بکه ن، و ئه گه ر ئه و نه  
زقرن و دویرکه فتن ودلین وان ره ق بوون وشه یتانی کارئ  
وان پی خراب ل به ر وان شرینکر، هندی خودی یه دی  
دهرگه هیئ هه ر رزقه کی بو قه که ت هه تا ئه و تییدا  
هیربن و کهیف پی بهیت، وپاشی خودی تعالی دی وان  
ب گرته کی گریت یا دژوار کو رزگار بوون ژئ نه بیت!

\_\_بناخی چاری: دقیابیت مروف ئه گه ران بجه بینیت.

خودی تعالی دیژیت: (وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ)

ٲانكو: (وهوین خو نه هاقینه هیلاکئ)

وپیغه مبه ر - سلاف لی بن - دیٲثیت: (نابیت که سه ک  
حیشترین نه ساخ ببه ته د ناف حیشترین ساخلم دا)  
اخرجه مسلم (٦١١٥)

ودیسان دیٲثیت: (ژی وی که سی ب ره فه یئ نه خوشیا  
(جدام) هه ی کا چاوا ژ شیر د ره قئ) اخرجه احمد (٩٨٥٣)  
ودیسان گوتیه: (هه که هه وه گوئل طاعونئ بوول  
عه رده کی نه چنه وی جهی، وئه گهر که فته عه رده کی  
وهوین ل وئری بن ژئ دهرنه که فن) متفق علیه

قیجا دقیت مروف وان ئه گهران بجه بینیت یئن کو  
مروف خو پئ د پاریزیت ژ وی تشتئ ژئ دترسیت ل سه ر  
نه فسا خو ژ نه ساخی یان زیانه کئ.

بناخئ پینجئ: دقیت مروف بزاښ بکه ت کو ژیده ری  
پیزانینان ژ جهین باوهر پئ کری وهرگریت، و هشیار بیت  
ژ پیزانین و گوتنین درهو و نه راست.

خودی تعالی دبیژیت: (وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الْأَمْنِ أَوْ  
الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ سَوَّلُوا رَدُّهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ  
مِنْهُمْ) النساء: ۸۳

ئانکو: (وئەگەر فەرمانە کا دقیت بهیته فەشارتن یا کو  
پە یوهندی ب تەناهیی فە هەبیت یا خیرا وی بو  
ئیسلامی و موسلمانان بزقریت، یان پە یوهندی ب ترسی  
فە هەبیت یا بگەهته وان، ئەگەر ئەو گەهسته ئەوین  
هە یین باوهریی جہی خو د دلین وان دا نه کری، ئەو دی  
وی دناف مروقان دا بە لاف کەن، وئەگەر وان ئەو بو  
پیغەمبەری خودی (سلاف لی بن) و بو زانا  
وتیگەهشتیان زفراندبا، دا خودانی تینینانە دەر  
وزانیی ژ وان راستیا وی زانن)

قیجا دقیت مروف قان بابەتان بو خودانی وان  
بەیلیت، و ژ جہین تایبەتمەند و باوهرپیکری وەرگریت، و  
نەبیتە کەسە ک کو بوقی لی بدەت بو گوتن و پیزانیین  
ب درەو و دناف خەلکی دا بە لاف کەت، کو دوماهیی

ب خرابی بو وان ب زقریت و زیان ب دونیا یا وان و دینی  
وان بکه قیت.

**بناخ شہ شی:** کو مروف خوب وہستینیت د دوعا  
کرنی دا (ہندی دوعایہ عیبادهتہ) وہ کی پیغہ مبهری  
گوئی - سلاف لی بن۔ (اخرجه الترمذی) (۲۹۶۹) (۳۲۴۷) (۳۳۷۲) وابن  
ماجه (۳۸۲۸)

وئہف دوعایہ دوو جورن:

**یا ئیک:** دوعایین گشتی، کو مروف دوعا بکہت بہ لا و  
نہ خوشی ژ سہر مروفی رابیت، یان ژ مروفی پاشقہ  
بہت، وہ کی بیثیت: (یا خودی مہ ب پاریزہ ژ فی بہ لای،  
یا خودی ژمہ پاشقہ بہ فی وہبائی) ئہفہ یا دروستہ.  
و ئیمام بوخاری د صہ حیا خودا ئینایہ: (باب الدعاء  
برفع الوباء والوجع)

ونه سائی ژی د (سنن الکبری) دا: (باب الدعاء بنقل  
الوباء)

وديسان د فهرموودی دا هاتییه کو پیغهمبه ر-سلاف لی  
بن-دوعا کریه ب فه گوهاستنا تایا مه دینی بو الجحفة  
(اخرجه البخاری (۶۳۷۲) والنسائی فی الکبری (۷۴۷۷)).

فیجا مروف دوعا بکه ت کو خودی فی وهبا و به لایی ژ  
سهر موسلمانان ب گشتی راکه ت، و فی باژیری ب  
تایبه تی.

\_وجوری دووی: ئه و جوری تایبه ت یی کو گریدای  
خوپاراستن وبه رگریی ژ فان زیان ونه خوشییان،  
ونه وژی سی جورن:

\_یا ئیک: خواندنا سوره ت (الفلق، الناس) پیغهمبه ر -  
سلاف لی بن-گوتیه: (فما تعوذ متعوذ بمثلهما) اخرجه ابو

ئانكو ئەگەر كەسەك ژ تشتە كى ترسیا دقیابیت قان  
هەردوو سورەتان بخوینیت، كو داخاژى ژ خودى  
دكەت وى ب پارىزیت ژ وى تشتى ئەو ژى د ترسیت، و  
ئىك ژ وان تشتان ئەف وەبایە ژى دكەفتە دبنقە.

\_دوعایا دووى: یا کو ابو داوود وغەیری وى روایەت  
کری، وابن حەبانی دروست دانایە: کو پیغەمبەری -  
سلاف لى بن- دگوت: (اللهم إني أعوذ بك من البرص  
والجنون والجذام ومن سيء الأسقام) اخرجه ابو داود (۱۵۵۴)  
پیغەمبەری -سلاف لى بن- ئەف دوعایە دکر وخو د  
پاراست ژ وان ئیشا.

و ئەف وەبایا کو خەلك ژى د ترسن دكەفتە دبن قى  
گوتنا پیغەمبەری دا -سلاف لى بن- : (سيء الاسقام)،  
قیجا مروف بو خو پاراستن ژ قى وەبایى دى ب قى  
دوعایى دوعا كەت.



یا سیئ: زکره که کول سپیده وئیقاریان دهیته کرن  
(ئانکو یی دگهل زکری سپیده وئیقاری) نهوژی نهوه یا  
ابو داوود روایهت کری، کو پیغه مبهری -سلاف لی بن-  
گوت:

(مَا مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ فِي صَبَاحٍ كُلِّ يَوْمٍ وَمَسَاءٍ كُلِّ لَيْلَةٍ بِسْمِ  
اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ  
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ)

ئانکو: (نینه بهندهیه ک د سپیده هییا هه ر روزه کا  
هه بیت وئیقاریا هه ر شه فه کا هه بیت سی جار فی زکری  
بیژیت و تشته ک زیانی بگه هینته وی بیژیت: (بسم الله  
الذی لا یضر مع اسمہ شیء فی الارض ولا فی السماء  
وهو السميع العليم\_ نه ز هاریکاری بی ب ناخی خودی  
دخازم، نه وی چو تشته دگهل ناخی وی زیانی نه ل  
عهردی ونه ل نه سمانی نه کهت ونه و گوهدیر وزانایه)  
و د روایه تا ابی داوود دا هاتییه: (تووشی به لایا ژ  
نشکه کیقه نابیت).

فیجا ژ وان دوعایین کو مروفی د پاریزن ژ وهبای: نه ف

دوعایه بوو یا کو پیغهمبه‌ری -سلاف لی بن- ل سپیده  
وئیقاریان سی جار دگوت.

ئه‌قه شه‌ش بناخه بوون دقیابیت مروف پی رژد بیتن ل  
سه‌ر پیگریا وان وکارپی‌کرنی، و ئه‌و مه‌زنترین  
مه‌شه‌دی هه‌وجه‌یی و خوشکاندنا مه‌یه بو خودی د  
قان بارودوخان دا یین کو فی وه‌بایی ترس و له‌رز  
ئیخستییه دلی خه‌لکی، و پی رزگاز دبیت ژ فی چه‌ندی:  
ئه‌وه پی به‌ره‌ف خودی فه‌ بچیت، و خو هه‌وجه‌یی  
به‌رده‌ستی وی بکه‌ت، و ژ مه‌زنترین و باشت‌ترین ری‌کا ئه‌ف  
هه‌ر شه‌ش بناخه‌نه.

ژخودی دخازم کو ئه‌و فی وه‌بایی ژ هه‌می موسلمانا ب  
گشتی پاشقه ببه‌ت، و ژ فی باژی‌ری ب تایبه‌تی، و کو مه  
ب پاریزیت ب ئیسلامی وئهم ژ پیان فه‌، وئو مه‌ ب

ئىسلامى ب پارىزىت وئەم د روينشتى، ومە ب پارىزىت ب  
ئىسلامى وئەم د نقستى، وسلامەتيا لەشىن مە ب  
پارىزىت، وبەرفرههيا رزقى مە، وتەماميا ئيمان مە،  
وکه مالا يەقينا مە، وسەرکاریا مە بکهت ب سەرکاریا  
خو، وچاقدیریا مە بکهت ب چاقدیریا خو.

والحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله

"ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا أو أخطأنا"

